خبر

تاکید اسد بر اصلاحات در سوریه

■ **ایسنا:** رییس جمهور سوریه در دیدار با وزیر امور خارجه بلغارستان بر ادامه روند اصلاحات در این کشور تاکید کرد. به نوشته روزنامه اماراتی الخلیج، بشار اسد گفت: سوریه از تجربه‌های کشورهای اروپایی در این راستا استفاده خواهد کرد. بشار اسد همچنین با ۱۷ نفر از خانواده‌های کشته‌شدگان تظاهرات روز جمعه در شهر «دوما» دیدار کرد و ضمن شهید خواندن کشته‌شدگان این شهر، دستور داد خانواده‌های آنها از تمامی امکانات و حقوق خانواده شهدا برخوردار شوند. او با اشاره به لزوم ادامه تحقیقات در حوادث این شهر، اظهار کرد: اهالی «دوما» و مسوولان محلی باید با هم برای اجرای اقدامات لازم جهت تضمین امنیت شهروندان تلاش کنند. رییس جمهوری سوریه همچنین دستور داد ۱۸۰ فرد دستگیر شده در تظاهرات این شهر فورا آزاد شود. او همچنین قانون شماره ۱۱ سال ۲۰۱۱ را صادر کرد که براساس آن افراد غیرسوری اجازه خرید املاک در این کشور را دریافت می‌کنند.

خطر جنگ افغانستان برای پاکستان

■ **بی‌بی‌سی:** آصف علی زرداری، رییس جمهوری پاکستان گفته است: جنگ افغانستان به ضرر ثبات پاکستان است و به تقویت دموکراسی در این کشور آسیب می‌زند. زرداری در مصاحبه با روزنامه گاردین گفت: کندی تلاش‌ها در پایان دادن به خشونت‌ها در افغانستان، مایه نگرانی است. این سخنان در حالی مطرح شده است که روابط پاکستان با آمریکا پس از جنجال بر سر پرونده شهروند آمریکایی (ریموند دیویس) رو به وخامت بوده است. درست مانند اینکه مبارزه مکزیک علیه مواد مخدر در مرزهای آمریکا روی وضعیت تگزاس و جامعه آمریکا تاثیر می‌گذارد، ما هم در مورد جنگی صحبت می‌کنیم که در مرزهای ما جریان دارد و یقینا تاثیرات گسترده‌ای (بر پاکستان) دارد.» او افزود: «فکر می‌کنم حدود ۱۲ سال است آمریکا درگیر افغانستان شده و بدون شک حوصله همه در حال به سر رسیدن است، به ویژه حوصله مردم آمریکا که در پی جواب برای سوال‌های‌شان هستند.»

شکست حزب حاکم در انتخابات محلی ژاپن

■ **ایلنا:** حزب حاکم ژاپن در پی انتقادهای شدید از «نائوتو کان»، نخست‌وزیر این کشور به دلیل ضعف عملکرد در مدیریت بحران هسته‌ای فوکوشیما ۷۰ کرسی خود را از دست داد. به

گزارش یورونیوز، خبرگزاری «کیودو» ژاپن خبر داد که حزب حاکم «دموکراتیک ژاپن» در انتخابات محلی یکشنبه حدود ۷۰ کرسی خود را از دست داده است. به این ترتیب موضع مخالفان نخست‌وزیر ژاپن که خواستار کناره‌گیری وی از قدرت پس از پایان مساله هسته‌ای فوکوشیما هستند، تقویت شده است. نائوتو کان که از محبوبیت چندانی در ژاپن برخوردار نیست حتی پیش از زمین لرزه و سونامی یازدهم مارس در این کشور با فشارهای زیادی برای کناره‌گیری از قدرت روبه‌رو بود. در صورتی که نائوتو کان از قدرت کناره‌گیری کند، راه برای ائتلاف حزب دموکراتیک ژاپن با حزب لیبرال دموکرات و تشکیل دولت جدید در این کشور هموار خواهد شد. بسیاری از رای‌دهندگان ژاپنی از چنین ائتلافی استقبال کرده و آن را راهی برای برون رفت از بحران هسته‌ای و حل مشکلات اقتصادی کشور خود می‌دانند.

اسراییل به دنبال سرنگونی حماس

■ **ایسنا:** وزیر امور خارجه اسراییل می‌گوید: این رژیم نباید با حماس در غزه آتش‌بس موقت کند بلکه در عوض باید به دنبال سرنگون کردن «حاکمان اسلامی» در غزه باشد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، آویگدور لیبرمن، وزیر امور خارجه رژیم صهیونیستی در گفت‌وگو با رادیو این رژیم گفت: اینکه ما به خاطر برقراری آرامش، اعلام آتش‌بس موقت کرده‌ایم، اقدامی کاملا نادرست است چرا که این اقدام به حماس کمک می‌کند تا خود را تقویت کند. لیبرمن افزود: هدف ما باید به گونه‌ای باشد که منجر به کناره‌گیری حماس از قدرت شود. وزیر خارجه رژیم اسراییل گفت: بازگشت به آرامش به معنای پذیرش جنگ فرسایشی است، این در حالی است که پس از چند روز درگیری آرامش نسبی در غزه ایجاد شده است. مخالفت لیبرمن با آتش‌بس موقت، با حمایت سایر مقامات اسراییلی از برقراری آتش‌بس تناقض دارد. او گفت: نمی‌خواهم دولت با بحران مواجه باشد یا اینکه از ائتلاف خارج شوم. ما در داخل بیش از مخالفان می‌توانیم تاثیر گذار باشیم.

دادستان مصر مبارک و پسرانش را احضار کرد

دیکتاتور در یک قدمی محاکمه

طرح: پیتر برسمستروچ

شرق: اکنون دیگر همه می‌دانند که اگر معترضان مصری به میدان التحریر قاهره بازگردند، با وعده و وعید فریفته نمی‌شوند و به خانه‌هایشان بازنمی‌گردند. آنها آنقدر به تحصن و اعتراض ادامه می‌دهند تا به مطالباتشان دست پیدا کنند. بیم از سرگیری و همه‌گیر شدن تظاهرات در قاهره، دولت نظامی انتقالی مصر را وادار کرد که به مهم‌ترین خواسته مردم که پیگرد قضایی حسنی مبارک و خانواده‌اش است، گردن بگذارد. در همین پیوند دادستان کل مصر، حسنی مبارک، رییس جمهور سابق این کشور و پسرانش جمال و علا را برای پاسخگویی به اتهام فساد و کشتن معترضان به طور رسمی به دادگاه احضار کرده است. دادستان کل مصر این خبر را بلافاصله بعد از انتشار اولین پیام عمومی حسنی مبارک بعد از کناره‌گیری‌اش از قدرت اعلام کرد. مبارک در یک پیام صوتی ضبط شده که اواخر یکشنبه ۱۰آوریل ۲۰۱۱ (۲۱ فروردین ۱۳۹۰) پخش شد، اتهام جمع‌آوری ثروت از راه‌های غیرقانونی در طول ۳۰ سال حکومتش را رد کرد. حسنی مبارک در این پیام صوتی که از شبکه تلویزیونی العربیه پخش شد، گفت در مقابل اتهام فساد از آبروی اعضای خانواده خود دفاع می‌کند. جمال و علا مبارک، پسران حسنی مبارک هم برای پاسخگویی احضار شده‌اند. دادستان کل مصر گفت پیام مبارک تاثیری در روند پیگیری پرونده نخواهد داشت. مبارک در پیام صوتی‌اش گفت هیچ دارایی خارج از مصر ندارد و حاضر است برای پاک‌شدن نامش با گروه تحقیق همکاری کند. حسنی مبارک در بهمن ماه و بعد از چند هفته تظاهرات مخالفانش، بعد از ۳۰ سال از قدرت کنار رفت. او اکنون در شهر شرم‌الشیخ در ساحل دریای سرخ زندگی می‌کند. مبارک در این پیام صوتی گفت: «من از تبلیغات ناعادلانه و اتهامات نادرستی که به خودم و خانواده‌ام زده می‌شود، بسیار رنج می‌کشم. آنها می‌خواهند شرافت من و سابقه سیاسی و نظامی‌ام و زحماتی که در جنگ و صلح برای مصر و مردمش کشیدم، لکه‌دار کنند.» آخرین حضور عمومی حسنی مبارک، سخنرانی تلویزیونی او در روز ۱۰ فوریه (۲۱ بهمن) بود که در آن سخنرانی اعلام کرد از قدرت کنار نخواهد رفت. مبارک روز بعد از این سخنرانی استعفا داد و قاهره را به مقصد ویلایش در شرم‌الشیخ ترک کرد. تلویزیون العربیه اعلام کرد این پیام صوتی شنبه ۹ آوریل ضبط شده است. دادستان کل مصر پیش از این مبارک و خانواده‌اش را از خروج از مصر منع کرده و دارایی‌های آنها را مسدود کرده بود. این حکم شامل جمال و علا، پسران مبارک، و همسران آنها هم می‌شود. مصر همچنین از چند کشور خواسته که اموال خانواده مبارک در آن کشورها را مسدود کند. مخالفان حسنی مبارک خواهان تحقیق در مورد ثروت او که از یک میلیارد تا ۷۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود، شده‌اند. این در حالی است که از روز جمعه بار دیگر میدان التحریر قاهره به صحنه تظاهرات معترضان تبدیل شده است. آنها این بار به کندی اصلاحاتی که شورای نیروهای مسلح مصر صورت می‌دهد، اعتراض دارند. شورای نیروهای مسلح بعد از کناره‌گیری حسنی مبارک، تا زمان برگزاری انتخابات ریاست جمهوری اداره کشور را در دست دارد. به گفته خبرنگاران، بسیاری از معترضان فکر می‌کنند فرماندهان ارتش از منافع رییس‌جمهور پیشین حفاظت می‌کنند. روز شنبه صدها نفر از مردم مصر با برپایی تظاهراتی در میدان التحریر قاهره خواهان برکناری رییس شورای‌عالی نیروهای مسلح این کشور شدند. آنها با سر دادن شعارهایی نظیر «مردم خواهان برکناری حسین طنطاوی هستند» نارضایتی خود را از عملکرد حسین طنطاوی، رییس شورای‌عالی نیروهای مسلح مصر ابراز کردند. طنطاوی به مدت ۲۰ سال پست وزارت دفاع را در نظام حسنی مبارک، رییس‌جمهور سابق مصر در دست داشت. تظاهرکنندگان همچنین با سر دادن شعار «انقلاب... انقلاب» به آدمک نمادین طنطاوی اشاره کردند.

در انتظار محاکمه

معمر قذافی، رهبر لیبی از سال ۱۹۶۹

قذافی در اوایل فوریه ۲۰۱۱ به دنبال آغاز موج دموکراسی در برخی مناطق خاورمیانه با موج شدید درگیری‌های داخلی در کشور روبه‌رو شد. رهبر لیبی در مقابل مخالفان خود در شهرهای بزرگی چون مصراته و بنغازی از سلاح گرم استفاده کرد و شمار زیادی از مخالفان را به کام مرگ کشاند. در تاریخ ۲۶ فوریه ۲۰۱۱ میلادی، در پی گذشتن حدود دو هفته از کشتار وسیع مخالفان حکومت لیبی، شورای امنیت سازمان ملل متحد، معمر قذافی رهبر لیبی، پنج نفر از فرزندان او و ۱۰ نفر از مشاوران نزدیک او را تحریم کرد. این شورا همچنین خواهان محاکمه معمر قذافی در دیوان بین‌المللی کیفری شد.

عمرالبشیر، رییس‌جمهور سودان از ۱۹۹۳ تاکنون

او مدت‌ها به دلیل کمک و پناه دادن به تروریست‌ها و افراطیون محکوم شده‌است. دیوان بین‌المللی کیفری مستقر در لاهه در چهار فوریه سال ۲۰۰۹ میلادی و در اقدامی بی‌سابقه حکم بازداشت عمر البشیر را به اتهام ارتکاب «جنایات جنگی و جنایت علیه بشریت» در دارفور، صادر کرد. این نخستین بار بود که دادگاه رسیدگی به جرایم جنگی حکم بازداشت رهبری را که هنوز در راس کار است، صادر می‌کرد.

پرویز مشرف، رییس‌جمهوری پاکستان از ژوئن ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۸

پس از آنکه رهبری ارتش پاکستان از ارایه امنیت بیشتر به پرویز مشرف برای مقابله با تهدیدهای فزاینده علیه او امتناع کرد، رییس‌جمهور سابق پاکستان طرح‌هایش را برای بازگشت به زادگاهش کنار گذاشت.

رییس‌جمهور سابق پاکستان که در اکتبر ۲۰۱۰ حزب سیاسی «مسلم لیگ تمامی پاکستانی‌ها» را تاسیس کرد، بیشتر بارها اعلام کرده بود که وی قصد دارد به پاکستان بازگردد و در رقابت‌های انتخاباتی آینده شرکت کند. اکنون و در پی تاکید دادگاه به محاکمه او در مورد ترور بی‌نظیر بوتو نزدیکان مشرف اعلام کرده‌اند که او به دنبال تضمین‌های امنیتی از سوی رهبری ارتش در صورت بازگشت به کشورش است.

معمر طرح اتحادیه آفریقا را پذیرفت

تلاش قذافی برای پریدن از روی آتش

شرق، مهدی لرستانی: پایان دادن به بحران انسانی در لیبی یکی از خواسته‌های جهانی است که در نهایت روزنه‌هایی در این خصوص پدید آمده است. اتحادیه آفریقا برای نجات لیبی پیش‌قدم شده و معمر قذافی پس از هفته‌ها کشتار مردم، برای آتش‌بس روی خوش نشان داده است. اتحادیه آفریقا پیشنهاد آتش‌بسی را که پس از هشت هفته خونین در لیبی ارایه کرده با استقبال قذافی مواجه شده است. این در حالی است که مخالفان حکومت قذافی می‌گویند در حال مطالعه طرح آتش‌بس هستند. آنان همچنان تاکید می‌کنند خواسته اصلی‌شان تسلیم نیروهای قذافی است. نیروهای وفادار به رهبر لیبی در روزهای گذشته زیر حملات بمب‌افکن‌های ناتو ۲۵ عراده تانک خود را از دست داده‌اند. با این اوصاف اعضای اتحادیه آفریقا اعتقاد دارند پذیرفتن همین نکته قدمی مثبت و خوشایند است که می‌تواند مانع از بروز فاجعه انسانی در لیبی شود. نکاتی که در طرح اتحادیه آفریقا پیشنهاد شده است شامل «آتش‌بس فوری، گشایش راهی برای ارسال کمک‌های انسان‌دوستانه، تامین جانی خارجی‌های مستقر در لیبی، گفت‌وگو بر اساس اصول سیاسی بین انقلابیون و حکومت و توقف حملات هوایی ناتو» است. هیاتی که برای آتش‌بس پیش‌قدم شده شامل نمایندگان پنج کشور هستند که عبارتند از: ژاکوب زوما رییس‌جمهور آفریقای جنوبی، محمد عبدالعزیز رییس‌جمهور موریتانی، آمادو تومانی توره رییس‌جمهور مالی، دنیس ساسو نگسو رییس‌جمهور کنگو و هنری اولیم اوکلو وزیر خارجه اوگاندا. در راستای پیشبرد آتش‌بس؛ ژاکوب زوما رییس‌جمهور آفریقای جنوبی به تازگی سفری به طرابلس داشته و بلافاصله پس از گفت‌وگو با قذافی به کشورش بازگشته است. اتحادیه اروپا نیز حمایت خود را از این طرح اعلام کرده است.

اپوزیسیون خشمگین

این در حالی است که هیات اعزامی اتحادیه آفریقا که وارد بنغازی شده بودند با انبوهی از جمعیت خشمگین روبه‌رو شدند که با شعار «اخراج قذافی» به استقبال این گروه رفته بودند. بیشتر معترضان نیز در برابر هتلی گرد هم آمده بودند که نمایندگان گروه آتش‌بس در آن مکان ساکن شده بودند. خبرنگاران همراه گروه آتش‌بس به اتفاق اعتقاد داشتند مردم ناراضی به شدت ناآرام هستند و از دید مردم، گروه آتش‌بس بیشتر حس همذات پنداری با سرهنگ قذافی دارد تا با مردم مخالف او. پیش از این مصطفی غیرانی، سخنگوی ناراضیان حکومتی طی سخنانی گفته بود: طرحی که شامل برکناری قذافی یا خاندانش نباشد از سوی آنها پذیرفته نخواهد شد. شمس‌الدین عبدالمولا، یک سخنگوی دیگر انقلابیون به خبرنگار خبرگزاری فرانسه می‌گوید: ما خواهان آزادی بیان و آزادی ابراز عقیده هستیم. سربازان و پیش‌مرگان قذافی باید به سربازخانه‌ها بازگردند. به گفته خبرنگاران جمعه القاماتی، رهبر نیروهای اپوزیسیون نیز به شدت بر این نکته تاکید کرد که به هیچ وجه حاکمیت معمر قذافی یا خاندانش را قبول نخواهد کرد و این خط قرمز انقلابیون در پیشنهاد آتش‌بس است. از طرفی اونا لانگوسکو، سخنگوی ناتو می‌گوید: «اتحادیه آفریقا باید لزوم کنار گذاشتن راه‌حل‌های نظامی را به طرفین مذاکره گوشزد کند. ما از اینکه برای بازگشت آرامش به لیبی تلاش و کوشش می‌شود خوشحالیم و در این راستا نهایت همکاری باید انجام پذیرد.» رییس‌جمهور آفریقای جنوبی نیز با اظهار اینکه معمر قذافی از این طرح استقبال کرده است آن را قدمی مثبت برای رسیدن به نقطه ایده‌آل دانست. او اعتقاد دارد که «باید به گزینه آتش‌بس یک فرصت بدهیم.» با وجود خوش‌بینی‌های اولیه، یکی از اعضای هیات اعزامی اتحادیه آفریقا می‌گوید: «نکته ناامیدکننده درخصوص این طرح، کلی‌گویی معمر قذافی است و اینکه قذافی در مورد اینکه جزییات طرح را می‌پذیرد یا نه، اظهارنظر خاصی نکرده است. مباحثی وجود دارد که باید بیشتر روی آنها متمرکز شویم. این مباحث در نهایت مردم لیبی را به نقطه‌ای می‌رساند که به صورت حرکتی دموکراتیک رهبر آینده خودشان را انتخاب کنند.» گفتنی است تلاش‌ها برای برقراری آتش‌بس در حالی ادامه دارد که دیروز جنگنده‌های ناتو همچنان به حملات خود علیه مزدوران قذافی ادامه دادند و تعدادی از تانک‌های آنان را منهدم کردند. از ۲۵ عراده تانک منهدم شده ۱۱ عراده آن در اجدابیه نابود شده و ۱۴ عراده دیگر در نزدیکی شهر مصراته هدف قرار گرفته است. نیروهای ناتو معتقدند مردم این دو شهر در سخت‌ترین شرایط زندگی می‌کنند و برای حمایت و محافظت از آنها باید وارد عمل شد. در بین شهرهای تحت تصرف نیروهای ناراضی، اجدابیه به لحاظ استراتژیک بسیار حایزاهمیت است. این شهر که در غرب لیبی واقع است نقشی چهارراه گونه را برای ناراضیان حکومتی دارد. تحلیل‌گران معتقدند اکنون باید منتظر ماند و دید که آیا قذافی به مفاد آتش‌بس وفادار خواهد ماند یا پذیرش آتش‌بس.

ویل راس: اتحادیه آفریقا برای حل بحران‌های منطقه از دید مردم شهرت خوبی ندارد. از دید مردم نهایت تلاشی که انجام می‌شود گفت‌وگو با یک موضع واحد بین «برادر قذافی» و نیروهای ناراضی در بنغازی است به گونه‌ای که این مداخلات و مذاکرات فارغ از بحث و بررسی برای برکناری یا عدم برکناری قذافی است. مساله زمانی پیچیده‌تر می‌شود که معمر قذافی در بین روسای آفریقایی گروه نمایندگان آتش‌بس دوستان خوبی دارد و پیش از این نقش بانک و پشتوانه مالی برای دوستان آفریقایی خود داشته است؛ مساله‌ای که جهان سیاست نباید از آن غفلت ورزد و باید برای تغییر رژیم در لیبی فشار بیشتری بیاورد.

یادداشت

قانون اساسی مصر و محاکمه مبارک

نعمت احمدی

با برآورده نشدن خواسته‌های مردم مصر، مجددا میدان التحریر، محل اجتماع معترضان مصری شد. برابر اصل ۵۴ قانون اساسی مصر، شهروندان حق داشتن گردهمایی صلح‌آمیز و غیرمسلحانه را بدون نیاز به اطلاع قبلی دارند. با اجتماع مجدد مردم و اطلاعیه شورایی که اداره مصر را برعهده دارد مبنی براینکه با معترضان برخورد خواهد کرد و نخستین برخوردی که منجر به زخمی شدن ده‌ها نفر شد، مردم دامنه اعتراض‌های خود را گسترش داده و خواستار محاکمه حسنی مبارک و خانواده‌اش شدند، از طرفی برای نخستین‌بار حسنی مبارک با ضبط صدای خود روی نوار صوتی، هر نوع اتهام جمع‌آوری مال به وسیله خود و خانواده‌اش را رد کرد و خواستار برخورد قانونی با کسانی که او را متهم به فساد مالی کرده بودند، شد، نوار صوتی مبارک نه تنها کارساز واقع نشد، بلکه دامنه اعتراض‌های را وسیع‌تر کرد حال باید دید برابر قانون اساسی مصر، چگونه می‌توان رییس‌جمهور را محاکمه کرد؟ اصل ۸۵ قانون اساسی مصر مقرر می‌دارد؛ هر گونه اتهام علیه رییس‌جمهور به دلیل خیانت یا ارتکاب جرم و جنایت باید با پیشنهاد حداقل یک سوم اعضای مجلس عوام صورت گیرد، درصورت تصویب اکثریت دوسوم اعضای مجلس عوام، اعلام جرم علیه رییس‌جمهور صورت خواهد گرفت، رییس‌جمهور باید براساس قانون در یک دادگاه ویژه محاکمه شود. اصل ۸۵ مانع رسیدگی به اتهامات حسنی مبارک در دوره ریاست جمهوری وی می‌شد و با بررسی‌هایی که انجام دادم بخش پایانی اصل ۸۵ یعنی تعیین دادگاه ویژه و تصویب آیین دادرسی آن و نوع مجازات که در اصل ۸۵ آمده است را نتوانستم پیدا کنم، ظاهرا چنین دادگاهی در مصر تشکیل نشد، زیرا ناصر و انورسادات و حسنی مبارک آنچنان فضایی را در مصر پیاده کردند که کسی جرات پیشنهاد تصویب چنین قانونی را نداشت. به هرحال هم اکنون که حسنی مبارک از قدرت کنار رفته و همانند یک شهروند عادی است برابر اصل ۴۰ قانون اساسی مصر که مقرر می‌دارد تمامی شهروندان در مقابل قانون مساوی هستند، باید در دادگاه عمومی محاکمه شود اما اتهاماتی که علیه حسنی مبارک در مورد فساد مالی مطرح شده است، دایره‌ای وسیع دارد. زیرا رییس‌جمهور جز حقوق و دستمزد قانونی خود نمی‌تواند و نباید درآمد دیگری داشته باشد. اصل ۸۰ قانون اساسی مصر درخصوص حقوق و دریافتی‌های رییس‌جمهور است که مقرر می‌دارد؛ حقوق رییس‌جمهور را قانون تعیین می‌کند، هیچ‌گونه اصلاح حقوق در دوره ریاست‌جمهوری، قابل اعمال نیست. رییس‌جمهور حق دریافت حقوق یا دستمزد دیگری را ندارد با وصف بالا و معلوم بودن حقوق دستمزد رییس‌جمهور به سادگی می‌توان به بررسی دارایی‌های حسنی مبارک پرداخت، فردی که از فرماندهی نیروی هوایی به ریاست جمهوری رسید و با اعتراض‌های مردم صندلی قدرت را ترک کرد. اصل ۸۱ قانون اساسی مصر درخصوص فعالیت‌های مالی رییس‌جمهور است که مقرر می‌دارد؛ رییس‌جمهور در طول تصدی سمت خود حق ندارد به مشاغل دیگری چون کار آزاد یا فعالیت‌های صنعتی تجاری و مالی بپردازد. همچنین وی حق هیچ‌گونه معامله املاک یا فروش و معاوضه املاک را ندارد، با تکیه بر همین اصل قانونی می‌توان قانون به اصطلاح از کجا آورده‌ای را نسبت به حسنی مبارک اعمال و اجرا کرد، علاوه بر آن پسران حسنی مبارک خصوصا جمال مبارک همیشه متهم به جمع‌آوری مال بوده و ردپای وی و دیگر اعضای خانواده و خویشان مبارک در قراردادهای مالی محسوس بوده است. اینکه حسنی مبارک با وجود صراحت اصل ۸۱ قانون اساسی با اطمینان از سلامت اقتصادی خود و خانواده‌اش یاد می‌کند به باور من بیشتر جنبه شعارگونه دارد تا در شرایط موجود از التهاب معترضان بکاهد، جدای از اتهامات مالی نسبت به مبارک و خانواده‌اش، معترضان به اتهام دیگری هم خواستار محاکمه او شده‌اند، اتهام دوم مبارک برخورد با معترضان و کشته شدن تعدادی از آنان طی اجتماع‌های صلح‌آمیز در میدان التحریر است، برابر اصل ۵۴ قانون اساسی مصر، شهروندان حق هرگونه گردهمایی صلح‌آمیز و غیرمسلحانه بدون نیاز به اطلاع قبلی را دارند، برخورد با اجتماع معترضان در میدان التحریر مغایر با اصول متعدد قانون اساسی است و به همین اعتبار می‌توان مسایل و موضوعات مطرح شده در میدان التحریر و مخالفتی که حسنی مبارک با این اجتماعات در مقام ریاست جمهوری داشت را مبنای محاکمه او قرار داد و طبیعی است دامن وی آلوده به جنایت علیه مردم خود خواهد بود. وقتی که عده‌ای به نام مبارک و با لباس شخصی به جمعیت معترضان حمله کردند یا نیروی پلیس که در نهایت تحت امر حسنی مبارک بود به سوی مردم آتش گشود و باعث کشته شدن عده‌ای شد، محاکمه حسنی مبارک می‌تواند سرآغاز نوینی در شیوه نگرستن به سرنوشت حکام مستبد خاورمیانه باشد، از طرفی اگر محاکمه مبارک که مورد درخواست معترضان است به واقع انجام شود درس عبرتی برای دیگر زمامداران عربی می‌باشد که سال‌هاست بر سرنوشت مردم حکم رانده و قوانین را نسبت به مردم زیر پا گذاشته‌اند. جغرافیای سیاسی مصر اجازه نمی‌دهد که دامنه اعتراض‌ها فراگیر شود. کنار رفتن حسنی مبارک چه با صواب دید خود باشد و چه با برنامه‌ریزی دیگران این واقعیت را برملا کرد که جهان اجازه نمی‌دهد در مصر که از حساسیت خاصی در جهان عرب و در کنار اسراییل برخوردار است ناامنی گسترش یابد. مصر در زمانه انورسادات با پذیرفتن طرح صلحی که اساس آن در کمپ دیوید ترسیم شد، پیش‌قدم مذاکره و صلح با اسراییل شد، غرب به سادگی اجازه نخواهد داد که دامنه اعتراض‌های گسترش یابد، مصر هم مرز با اسراییل و هم مرز با فلسطین اشغالی است، باریکه رفح تنها گلوگاه فلسطینیان به‌خصوص نوار غزه به جهان عرب است. حسنی مبارک در طول ۳۰ سال ریاست خود بر این گذرگاه حساس نظارت تامه داشت، اگر اعتراض‌های مردمی گسترش یابد، رابطه اسراییل و مصر و فلسطین تحت‌الشعاع آن قرار خواهد گرفت. نگارنده بر این باور است اگر حسنی مبارک کماکان در شرم‌الشیخ و در مصر باشد، شورای فعلی حاکم بر مصر ترجیح می‌دهد که وی را محاکمه کند تا دامنه اعتراض‌ها مردمی فراگیرتر نشود و مبارک نیز می‌داند این دادگاه او را محکوم خواهد کرد، شاید راه‌حلی پیدا شود که مثلا وی به علت بیماری در کشور ثالثی بستری شود و تا سلامت خود را به دست نیاورد امکان محاکمه او نرود. این موضوع شاید مردم را ساکت کند، اما محاکمه مبارک به نفع مردم خاورمیانه است.

گزارش

مرگ دو زندانی سیاسی بحرین

■ مرگ دو فعال شیعه بحرینی که در پی چند هفته تظاهرات بازداشت شده بودند، موجب نگرانی از احتمال شکنجه فعالان در دوران بازداشت شده است. به ادعای وزیر کشور بحرین، مرگ یکی از بازداشت‌شدگان موسوم به علی عیسی صقر، ۳۱ساله در اثر درگیری او با گاردهای زندان بود که می‌خواستند جلوی اخلال در نظم زندان از سوی او را بگیرند. وزارت کشور بحرین گفت: بازداشتی دیگر زکریا راشدحسن نام داشت که ۴۰ ساله بود و در اثر بیماری خونی در گذشت. چندین نفر از بازداشت‌شدگان از شکنجه در دوران بازداشت خود شکایت کرده‌اند اما دولت بحرین این اتهامات را رد می‌کند. ماه گذشته در پی هفته‌ها تظاهرات ضددولتی، مقررات وضعیت فوق‌العاده در بحرین به اجرا گذاشته شد. در بحرین حکومت پادشاهی این کشور که سنی مذهب است متهم شده است که علیه اکثریت شیعه تبعیض قایل می‌شود. تظاهرات ضددولتی شیعیان که در ۱۴ فوریه آغاز شد مورد سرکوب شدید نیروهای امنیتی قرار گرفته و تاکنون ۲۵ کشته برجای گذاشته است. گروه‌های مدافع حقوق بشر می‌گویند که تاکنون بیش از ۴۰۰ نفر از جمله چند فعال حقوق بشر، وبلاگ‌نویس، پزشک و هواداران گروه‌های مخالف دولت بازداشت شده‌اند. علی عیسی صقر، فعال شیعه بعد از انتقال به بیمارستان در گذشت. تصاویری که قبل از به خاکسپاری از جسد او گرفته شده جای ضربات شلاق بر پشت او را نشان می‌دهد و بر ران، دست و پای او هم کبودی‌های زیادی به چشم می‌خورد. وزارت کشور بحرین می‌گوید: علی عیسی صقر در ۱۳ ماه مارس به اتهام تلاش برای کشتن یک مامور پلیس بازداشت شده بود. وزارت کشور بحرین در مورد علت مرگ زکریا راشد حسن، بازداشتی دیگر گفته که او را مرده در سلولش یافته‌اند و بعد از کالبدشکافی علت مرگ او بیماری خونی و کم خونی تشخیص داده شده است.

زکریا راشد حسن دوم ماه آوریل به اتهام نشر اکاذیب، ایجاد فرقه‌گرایی و درخواست سرنگونی رژیم بحرین در سایت‌های اینترنتی بازداشت شده بود. فعالان حقوق بشر می‌گویند، این دو نفر تحت شکنجه‌های جسمی و روحی قرار گرفته و احتمالا به همین دلیل جان خود را از دست داده‌اند. نبیل رجب از مرکز حقوق بشر بحرین می‌گوید: این دو در زندان کشته شده‌اند. روز دوشنبه یازدهم آوریل مقامات بحرین نبیل رجب را متهم کردند که تصاویر گمراه‌کننده و ساختگی در اینترنت منتشر می‌کند و او را برای بازجویی به دادستانی فراخوانده بودند. در همین حال به گفته سردبیر پیشین روزنامه الوسط، مهم‌ترین نشریه مخالفان بحرین دادستانی او را به دلیل انتشار مطالب نادرست از تظاهرات ضددولتی نیز فراخوانده است. پیشتر نیروهای امنیتی بحرین، عبدالهادی الخواجه، سرشناس‌ترین فعال حقوق بشر بحرین را پس از ضرب و شتم بازداشت کردند. شدت این ضرب و شتم به حدی بود که الخواجه از هوش رفت. مریم الخواجه، دختر این فعال حقوق بشر بحرینی گفته است: نیروهای امنیتی روز شنبه (نهم آوریل) در خانه را شکستند و پدرم را به شدت کتک زدند و سپس او را با خود بردند. اعتراضات سیاسی در بحرین از اواسط ماه فوریه و با تجمع معترضان در یکی از میدان‌های شهر منامه و درخواست از خاندان حکومتی آل خلیفه برای اصلاحات سیاسی، پیشبرد نظام مشروطه سلطنتی و مبارزه با فساد آغازشد.

خبر

دستگیری دو عضو اتا

■ **ایلنا:** پلیس فرانسه دو فرد مظنون به عضویت در سازمان تروریستی و جدایی‌طلب منطقه باسک اسپانیا موسوم به «اتا» را دستگیر کرد. به گزارش یورونیوز، این دو مظنون در منطقه «لاکروز» در فرانسه با نیروهای پلیس درگیر شده و یکی از آنها را زخمی کرده بودند. پلیس در یک ایست بازرسی خیابانی این دو را متوقف کرده بود. هزاران نفر از مردم اسپانیا شنبه با حضور در خیابان‌های مادرید از دولت این کشور خواستند که به شاخه سیاسی گروه مسلح اتا اجازه شرکت در انتخابات محلی آینده را ندهد.

گفته شده این تظاهرات توسط سازمان حمایت از قربانیان تروریسم برگزار شده بود. گروه مسلح اتا تحت فشار شدیدی برای زمین گذاشتن سلاح‌هایش بوده ژانویه سال گذشته اعلام کرد که تمامی اقدام‌های مسلحانه تهاجمی را پایان خواهد داد. عملیات اتا برای استقلال ناحیه باسک از سال ۱۹۶۸ میلادی تاکنون جان ۸۰۰ نفر را گرفته است.

انفجار مرگبار در فلوجه

■ **رویترز:** صبح دیروز انفجار دو خودرو بمب‌گذاری شده در شهر فلوجه در ۴۰ کیلومتری بغداد، دستکم شش کشته و ۲۰ زخمی بر جای گذاشت. یکی از خودروها در حالی که نیروهای پلیس سرگرم خنثی ساختن بمب‌ها بودند منفجر شد و خودرو دوم در ۱۵۰ متری خودرو اول منفجر شد. شهر فلوجه که زمانی مرکز فعالیت نیروهای شبه‌نظامی مخالف دولت بود، در ایالت انبار قرار دارد.